

Βία στον Αθλητισμό και τη Φυσική Αγωγή

Ευάγγελος Αλμπανίδης
Καθηγητής

Ορισμοί

- Επιθετικότητα είναι η συμπεριφορά που αποβλέπει στην καταστροφή της περιουσίας κάποιου ή η πρόθεσή του να βλάψει κάποιον ψυχολογικά ή φυσικά.
- Βία είναι οι ενέργειες, τα αποτελέσματα της επιθετικότητας
- Εκφοβισμός αναφέρεται στην προφορική ή τη φυσική συμπεριφορά που προκαλεί τη βία.

Βία

- Βία είναι η χρησιμοποίηση κάθε είδους δύναμης προς επιβολή θέλησης ή εξαναγκασμού.
- Βία είναι κάθε ενέργεια που αποσκοπεί στην άμεση σωματική βλάβη ανθρώπου από άνθρωπο ή στην καταστροφή δημόσιας ή ιδιωτικής περιουσίας.

Είδη Βίας

- **Σωματική βία**
- **Λεκτική Βία**
- **Ψυχολογική βία**

**Βία μεταξύ των
αθλητών**

Άγριο ξύλο μεταξύ Ελλήνων και Κροατών αθλητών του πόλο –

**Βία των οπαδών
μέσα και έξω από
τα γήπεδα**

Οι Έλληνες χούλιγκανς....

Το ΦΑ για τη διακοπή στο βόλεϊ: «Αστυνομικός προκάλεσε λεκτικά και με χειρονομίες»!

03-11-2019 • 11:58 ▶ Ανανεώθηκε: 03-11-2019 12:26

 Βόλεϊ

ΟΜΑΔΕΣ

Βόλεϊ Α Γυναικών

Χυδαίο πανό, ύβρεις, φτυσιές, διακοπές και ρίψεις μπουκαλιών (pics)

Οι Έλληνες χούλιγκανς....

ΓΙΝΑΜΕ ΡΕΖΙΛΙ ΔΙΕΘΝΩΣ

ΧΟΥΛΙΓΚΑΝΣ

υπεράνω υποψίας και... Αστυνομίας

ΙΣΠΑΛΟ ΤΟ ΜΕΓΑΛΟ ΝΤΕΡΜΠΙ ΣΗΜΕΙΩΣΑΤΕ ΧΙ...
ΚΑΦΡΟΙ ΠΑΙΖΑΤΕΚ
Του Κώστα Μητροπούλου

2002

ΤΑ ΝΕΑ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 30 ΜΑΡΤΙΟΥ 2007 ΕΥΡΩ 1,00

Ένας νεκρός στο ραντεβού του θανάτου

Οι χούλιγκαν επέβαλαν το νόμο τους!

Η αδιαφορία του κράτους θερμοκήπιο για τη βία

Και 9 τραυματίες στον πόλεμο συμμοριών Παναθηναϊκού - Ολυμπιακού

ΑΙΦΝΙΔΙΑΣΤΗΚΕ ΠΑΛΙ Η ΕΛ.ΑΣ.

Ραντεβού θανάτου έδωσαν οι οργανωμένοι οπαδοί των χούλιγκαν στη Λ. Αχαΐας. Ο τραγικός απαυγγορός των συγκρούσεων έληξε ένας 25χρονος νεκρός και 9 τραυματίες.

2007

Θεωρίες για την επιθετικότητα και βία (1)

- **Θεωρία του ενστίκτου** (Η επιθετικότητα είναι έμφυτη στον άνθρωπο, απαραίτητη για την επιβίωση)
- **Υπόθεση κάθαρσης** (Η συμμετοχή του ανθρώπου σε δραστηριότητες μειώνει τα επίπεδα επιθετικότητας δίνοντας διέξοδο στην έμφυτη επιθετικότητα)

Θεωρίες για την επιθετικότητα και βία (2)

- Θεωρία της απογοήτευσης – επιθετικότητας (Η επιθετικότητα είναι προϊόν απογοήτευσης από την αποτυχία προσπαθειών και παρεμπόδιση στόχων του)
- Θεωρία κοινωνικής μάθησης (η βία μαθαίνεται και διδάσκεται μέσα στην κοινωνία και στους αθλητικούς χώρους)

ΕΡΩΤΗΜΑ

Τα σπορ αποτελούν θεραπευτικό μέσο
κατά της βίας?

ή

είναι αυτά που προκαλούν και
πολλαπλασιάζουν το φαινόμενο της βίας?

ΘΕΩΡΙΑ-1

Τα σπορ παρέχουν στους παίκτες και θεατές **ευκαιρίες για να εκτονωθούν** και τους μαθαίνουν πώς να ανταπεξέρχονται σε κρίσιμες συναισθηματικές καταστάσεις χωρίς να προσφεύγουν σε βιαιότητες. Έτσι τα σπορ **διατηρούν σε χαμηλά επίπεδα τα ποσοστά βίας** στην κοινωνία σαν σύνολο

Θεωρία κάθαρσης

ΘΕΩΡΙΑ-2

Τα **σπορ ξυπνούν τις επιθετικές τάσεις** των παικτών και θεατών και ακόμη διδάσκουν στα άτομα πως η ευτυχία συχνά απαιτεί βίαιη τακτική

Θεωρία κοινωνικής μάθησης

Ελληνική αρχαιότητα

(Βίαια αθλήματα, χωρίς ιδιαίτερους περιορισμούς)

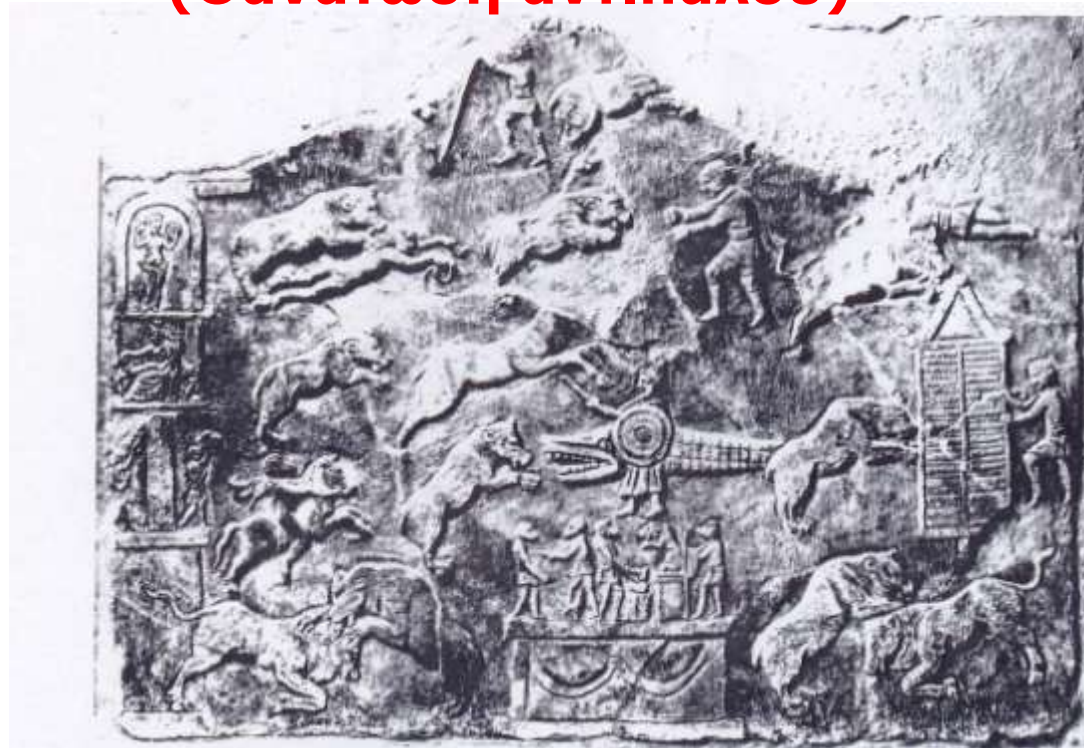

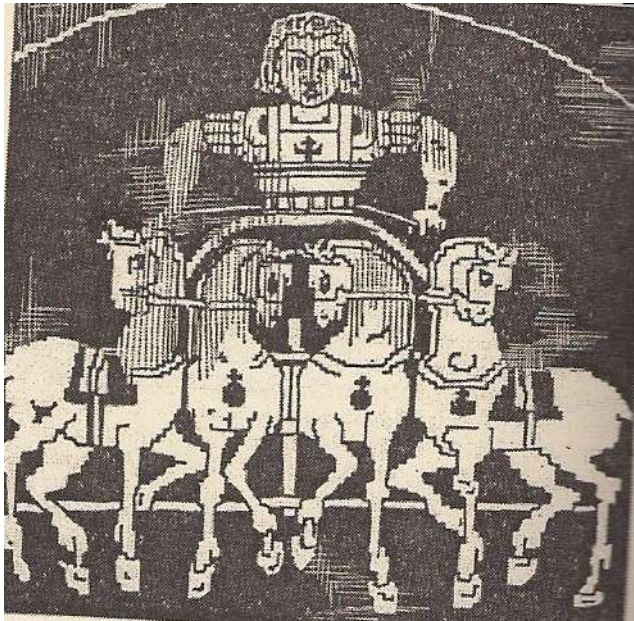

**Ρωμαϊκή αρχαιότητα: Μονομαχίες –θηριομαχίες
(Θανάτωση αντιπάλου)**

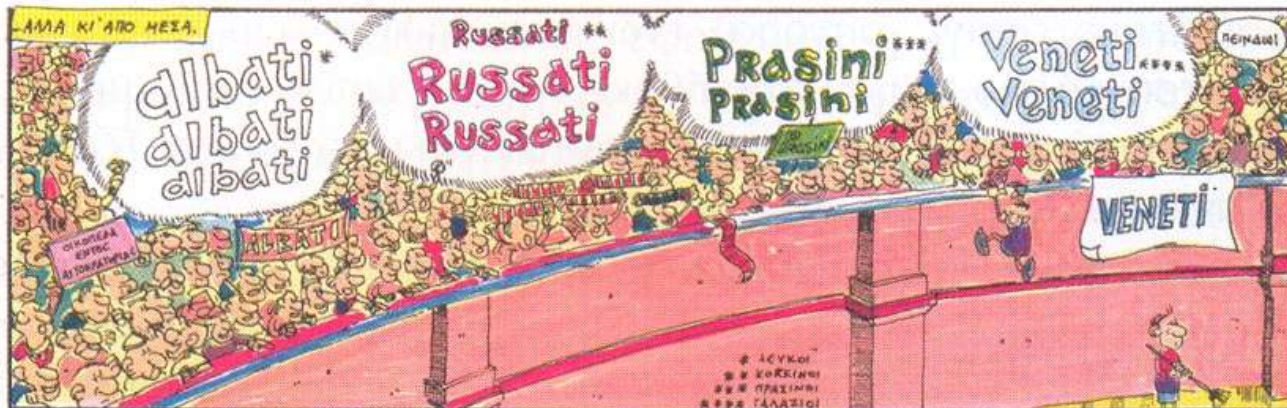

Βυζαντινή εποχή (αρματοδρομίες)

Εμφάνιση των Δήμων
(φανατισμός
οργανωμένων οπαδών)

Εκτεταμένα επεισόδια
(Σφαγή στην Κων/πολη,
στη Θεσσαλονίκη, στη Ρώμη)

Φανατικοί οπαδοί των μερών ζητωκραυγάζουν υπέρ των χρωμάτων τους.

Μεσαιώνας (Tournament, Giostra)

Σκοπός:
Τραυματισμός ή
θανάτωση του
αντιπάλου

Ιστορική διάσταση βιαιοτήτων στον αθλητισμό

- Αγγλία 14^{ος} αιώνας (Football-βίαιο και αιματηρό)
- Αγγλία 16^{ος} αιώνας (Hurling- παραλλαγή του ράγκμπυ)
- Αγγλία 1750 ποδόσφαιρο στα Public Schools
- Αγγλία 1845 οι πρώτοι κανόνες και το 1884 εισάγεται ο θεσμός του διαιτητή

Football του Μεσαίωνα και τώρα

Βία και αθλήματα

Δομικές διαφορές μεταξύ των αθλημάτων (αθλήματα που στηρίζονται στη δεξιότητα, αθλήματα **χωρίς σωματική επαφή παρουσιάζουν ανύπαρκτη επιθετική συμπεριφορά**. Αντίθετα συχνότερα είναι τα φαινόμενα βίας εκεί όπου υπάρχει **σωματική επαφή και οι κανονισμοί δεν είναι σαφείς**)

- **Αγωνιστικές περιστάσεις-κρισιμότητα αγώνα**
- **Ατομικές αντιλήψεις** (η νίκη ως αυτοσκοπός)
- **Αλληλεπιδράσεις θεατών-αθλητών**
- **Ρόλος των ΜΜΕ**

Συνθήκες που προάγουν την επιθετικότητα & Βία στους αγωνιστικούς χώρους

- Αντιλαμβανόμενη αδικία (λάθος εφαρμογή κανονισμών)
- Έμφαση στη νίκη της ομάδας (Νίκη με κάθε μέσο)
- Χρήση αναβολικών/αλκοολ
- Αντιμετώπιση προσωπικών απειλών

Αντιμετώπιση προσωπικών απειλών

- **απειλή της ηθικής αξίας** (βίαιες ενέργειες λειτουργούν σαν μηχανισμός μέσω του οποίου ο αθλητής θα ξαναβρεί τη χαμένη ηθική του αξία και την εμπιστοσύνη της ομάδας του)
- **της υπόστασης της ενηλικίωσης** (η επιθετική συμπεριφορά, γίνεται το μέσο για την επιβεβαίωση ενηλικίωσης)
- **της φυσικής υπόστασης** (απόδειξη ότι ανταποκρίνονται ικανοποιητικά στις φυσικές απειλές μέσα και έξω από τον αθλητικό χώρο)
- **της ανδρικής υπόστασης** (βία που προέρχεται από μείωση ανδρισμού)
- **της προσωπικής ικανότητας** (φόβος ανεπάρκειας)

Η βία των οπαδών στα γήπεδα ενισχύεται από....

- **Η επιθετικότητα μεταξύ των αθλητών μεταφέρεται** και πολ/ζεται μεταξύ των θεατών
- Αντιλαμβανόμενη αδικία. **Άγνοια κανονισμών** ή κακή διαιτησία
- **Ποιότητα θεατών.** Προβολή ατόμων με βίαιη συμπεριφορά προωθεί βίαια πρότυπα
- **Την ανωνυμία** των θεατών
- **Το στρίμωγμα των οπαδών** και ο μη διαχωρισμός των θεατών των δύο ομάδων
- **Τη χρήση αλκοόλ ή ναρκωτικών** ουσιών
- Καιρικές συνθήκες/Καθυστέρηση έναρξης παιχνιδιού.
- **Κρισιμότητα ενός αγώνα**

Κοινωνικοί παράγοντες διαμόρφωσης της βίας στις κερκίδες

- α) το γεγονός της απογοήτευσης που συνδέεται με τη **ματαίωση των προσδοκιών** σε αθλητικά αποτελέσματα
- β) την **προσωπική κοινωνική κατάσταση του φιλάθλου** – οπαδού ως αποτέλεσμα των κοινωνικών ή προσωπικών βιωμάτων και των προβλημάτων του
- γ) την **κοινωνική μάθηση** μέσω της αναπαράστασης γεγονότων βίας ως προσωρινών ή μόνιμων στάσεων που έχει δεχθεί

Κοινωνικές αιτίες δημιουργίας βίαιων συμπεριφορών των οπαδών

- Απώλεια στενών διανθρώπινων σχέσεων - Αποξένωση
- «Περιορισμός» του χώρου κίνησης
- Βελτίωση των «σκληρών» συνθηκών ζωής
- Ανεργία – Φτώχεια
- Θεοποίηση της βίας
- Απώλεια των κοινωνικών αξιών

Τραγωδίες στα γήπεδα της Ευρώπης

Έτος	Γήπεδο	Απολογισμός
1902	Ibrox Park	50 νεκροί/500 τρ.
1914	Hillsborough	80 τραυματίες
1946	Burnden	33 νεκροί/400 τρ.
1957	Shawfield	1 νεκρός/50 τρ.
1961	Ibrox Park	2 νεκροί
1971	Ibrox Park	66 νεκροί/210 τρ.
1972	Camp Noou	1 νεκρός/150 τρ.
1985	Valley Parade	56 νεκροί
1985	Heysel	39 νεκροί/330 τρ.
1989	Hillsborough	96 νεκροί/225 τρ.

Η ΤΡΑΓΩΔΙΑ ΤΟΥ «HEYSEL»

25/5/1989 Τελικός
κυπέλου Πρωταθλητριών
Γιουβέντους-Λίβερπουλ

Αρχική > ΣΤΗΛΕΣ > ΣΥΝΕΒΗ ΣΗΜΕΡΑ

Η τραγωδία του Χίλσμπορο, 96 φίλαθλοι της Λίβερπουλ πέθαναν στον ημιτελικό του 1989 για το κύπελλο Αγγλίας. Οι παίκτες στο γήπεδο έπαιζαν μπάλα και οι φίλαθλοι πέθαιναν στην κερκίδα

Μέτρα της Μ. Βρετανίας για πάταξη της βίας

Αποβολή από Ευρωπαϊκές διοργανώσεις των Αγγλικών ομάδων επί 5 χρόνια (επιβλήθηκε από την Μ. Θάτσερ, 1985)

Το νομοσχέδιο Πράξη για τους Θεατές του Ποδοσφαίρου (Football Spectators Act, 1989)

- Κατάργηση **προστατευτικών κιγκλιδωμάτων**
- Κατάργηση των θέσεων για **ορθίους**
- Στενή παρακολούθηση της κερκίδας – **βιντεοσκοπήση φιλάθλων**
- Κάθε φίλαθλος απέκτησε προσωπική ταυτότητα μέλους (**ηλεκτρονική κάρτα φιλάθλου**)
- **Ονομαστικά εισιτήρια** με αριθμημένη θέση
- **Στέρηση της εισόδου** στα γήπεδα σε βιαιοπραγούντες
- Ανάληψη της ευθύνης ασφάλειας των γηπέδων από την κάθε ΠΑΕ
ιδιωτικοί steward αναλαμβάνουν τον έλεγχο
- **Σύσταση ειδικής αστυνομικής** μονάδας για τη βία στα γήπεδα
- Σωματικός έλεγχος και έλεγχος **αλκοτέστ** εισερχομένων

Μέτρα και ποινές στην Ελλάδα για πάταξη της βίας

- Απαγόρευση μετακινήσεων οπαδών
- Αγώνες κεκλισμένων των θυρών
- Χρηματικά πρόστιμα σε ομάδες
- Απαγόρευση εισόδου σε αγωνιστικούς χώρους παραγόντων
- Τιμωρίες οπαδών-παρουσία σε αστυνομικό τμήμα την ώρα του αγώνα

Η τελευταία δέσμη μέτρων στην Ελλάδα για πάταξη της βίας (Αυγ 2019)

- Σφικτό χρονοδιάγραμμα ενεργειών, προκειμένου οι αθλητικές εγκαταστάσεις να πληρούν τις προϋποθέσεις ασφαλείας.
- Ορισμό υπεύθυνων ασφαλείας ανά ομάδα και ανά αθλητική εγκατάσταση, σε συνδυασμό με τον ορισμό συγκεκριμένου αστυνομικού συνδέσμου.
- Ενεργοποίηση του νόμου περί λεσχών οργανωμένων οπαδών και δημιουργία μητρώου φιλάθλων των ομάδων.
- Επέκταση της εφαρμογής των ποινικών διατάξεων του αθλητικού νόμου, με εξάλειψη των υφιστάμενων τοπικών και χρονικών περιορισμών.
- Περαιτέρω νομιμοποίηση κτήσεων και χρήσεων οπτικού υλικού.
- Έλεγχο και πιστοποίηση των Security, που χρησιμοποιούν οι ΠΑΕ, από Πολιτεία και ΕΠΟ.
- Ταχεία εκδίκαση των ποινικών υποθέσεων αθλητικής βίας και εφαρμογή της δυνατότητας του Εισαγγελέα να επιβάλει περιοριστικούς όρους στους κατηγορούμενους έως και τη δίκη τους.
- Αναβάθμιση του ρόλου της Υποδιεύθυνσης Αθλητικής Βίας στο συντονισμό των μέτρων ασφαλείας όλων των αγώνων.

Θάνατοι από συμπλοκές οπαδών στην Ελλάδα

ΘΑΝΑΤΟΙ ΣΕ ΣΥΜΠΛΟΚΕΣ ΧΟΥΛΙΓΚΑΝ

- 1982** Θάνατος του Άρη Δημητριάδη, οπαδού του ΠΑΟΚ, σε ενέδρα οπαδών του Άρη έξω από το γήπεδο Χαριλάου
- 1986** 26 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ Θάνατος του Χαράλαμπου Μηλιώνα από ρίψη κρατίδας στο γήπεδο της Λάρισας
- 1991** 13 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ Θάνατος του Γιώργου Παναγιώτου από ρίψη φωτοβολιδας έξω από το γήπεδο της Νέας Φιλαδέλφειας
- 1995** ΜΑΪΟΣ Θάνατος του Γιώργου Καρνέση με μαχαίρι μετά από αγώνα μπάσκετ Παναθηναϊκού - Ολυμπιακού
- 2007** 29 ΜΑΡΤΙΟΥ Θάνατος οπαδού του Παναθηναϊκού με μαχαίρι σε ενέδρα οπαδών του Ολυμπιακού

14 Σεπτεμβρίου 2014. Στη Νέα Αλικαρνασσό είναι προγραμματισμένο να διεξαχθεί το παιχνίδι της Γ' Εθνικής ανάμεσα στον Ηρόδοτο και τον Εθνικό. Ο φίλαθλος των φιλοξενούμενων Κωνσταντίνος Κατσούλης χτυπήθηκε από οπαδούς των Κρητικών.

ΝΕΚΡΟΣ ΑΠΟ ΦΩΤΟΒΟΛΙΔΑ 17ΧΡΟΝΟΣ ΠΟΥ ΠΗΓΑΙΝΕ ΣΤΟ ΝΤΕΡΜΠΙ ΥΠΟ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΗΣ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ!

Ο θάνατος περιμένει έξω από το γήπεδο

«Ένας 12χρονος πέταξε τη φονική φωτοβολίδα»

Φωτιές και ΞύλαΤ - χούλιγκα

Σεπτέμβριος 2011: Νέο «ραντεβού θανάτου», αυτή τη φορά στο Ηράκλειο της Κρήτης, όπου έπεσε νεκρός ο 21χρονος Γιάννης Ρουσακής από τα Μάλια. Το ραντεβού δόθηκε ξημερώματα στην παραλιακή λεωφόρο του Ηρακλείου έξω από το Παγκρήτιο Στάδιο. Στις συμπλοκές πήραν μέρος καμιά 50αριά, οπαδοί του ΟΦΗ από τη μία πλευρά και των Ηρόδοτου και Παναθηναϊκού από την άλλη. Τραγικός απολογισμός, ο θάνατος του Ρουσακή, που πέθανε έπειτα από διαδοχικές μαχαιριές στο

Τραγωδία Θύρα 7 - 21 νεκροί

Ποιος φταίει για τη βία

(Έρευνα της Kara Research για την εφημ.
ΕΞΠΡΕΣ:1-2-2010)

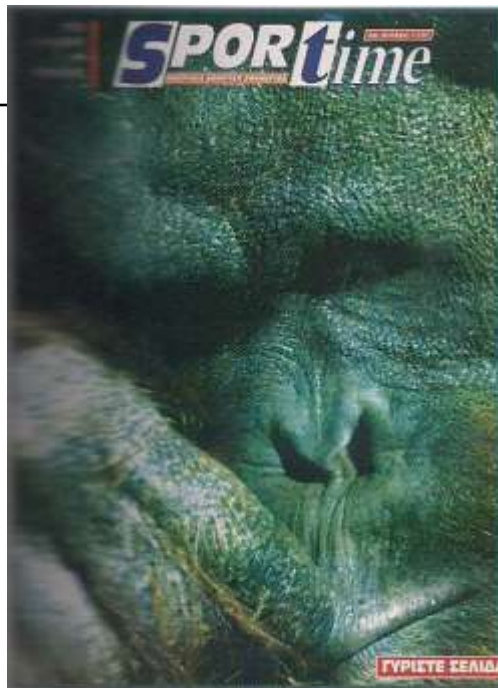

- **52%** των φιλάθλων πιστεύουν ότι η βία έχει αυξηθεί τα τελευταία 5 χρόνια
- **71%** πιστεύει πως η **ατιμωρησία** είναι η κυριότερη αιτία.
- **78%** πιστεύει ότι η **χρήση αλκοόλ και ναρκωτικών**
- **80%** πιστεύει ότι οφείλεται **στη γενική έκπτωση αξιών**
- **87%** **επικρίνει τις διοικήσεις των ομάδων, τις αθλητικές τους εφημερίδες**
- **34%** θεωρεί ότι το πρωτάθλημα δεν είναι καθόλου αξιόπιστο.

Πρωτοσέλιδα αθλητικού τύπου

Πρωτοσέλιδα αθλητικού τύπου

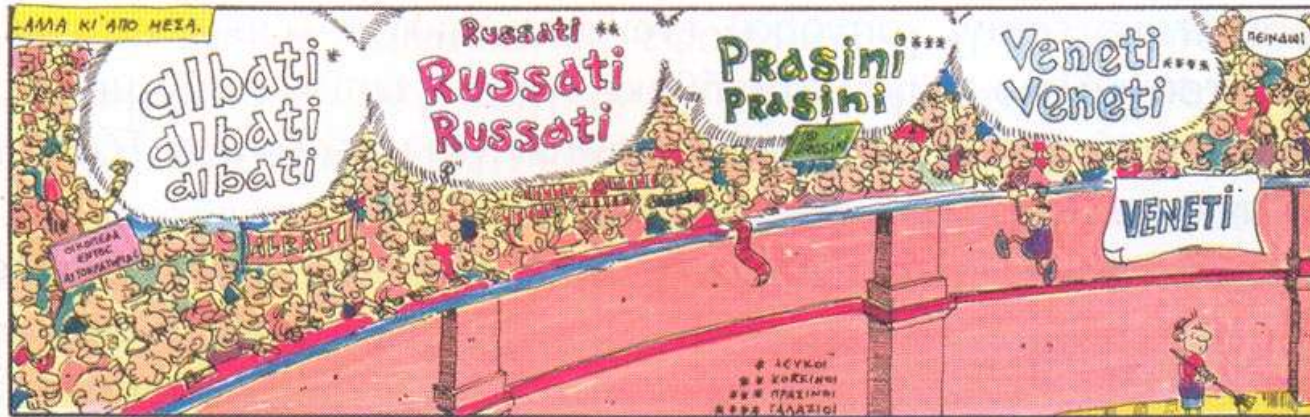
Διαδικτυακές αθλητικές εκπομπές

Οι οπαδοί εν δράσει.....

Ο ρατσισμός των γηπέδων

Φανατικοί οπαδοί των μερών ζητωκραυγάζουν υπέρ των χρωμάτων τους.

Πολλοί έγχρωμοι παίκτες θυμούνται ακόμη τις ρατσιστικές ιαχές, τους πιθηκισμούς και τις μπανανόφλουδες που τους πετούσαν στο γήπεδο

Στα γήπεδα του ρατσισμού

Οι διακρίσεις εις βάρος ποδοσφαιριστών περνούν τα σύνορα της Ευρώπης

Ο ρατσισμός των γηπέδων

TA NEA / Σαββατοκύριακο 22-23 Φεβρουαρίου 2003

Κόσμος

73

Πολλοί έγχρωμοι παίκτες θυμούνται ακόμη τις ρατσιστικές ιαχές, τους πιθηκισμούς και τις μπανανόφλουδες που τους πετούσαν στο γήπεδο

Στα γήπεδα του ρατσισμού

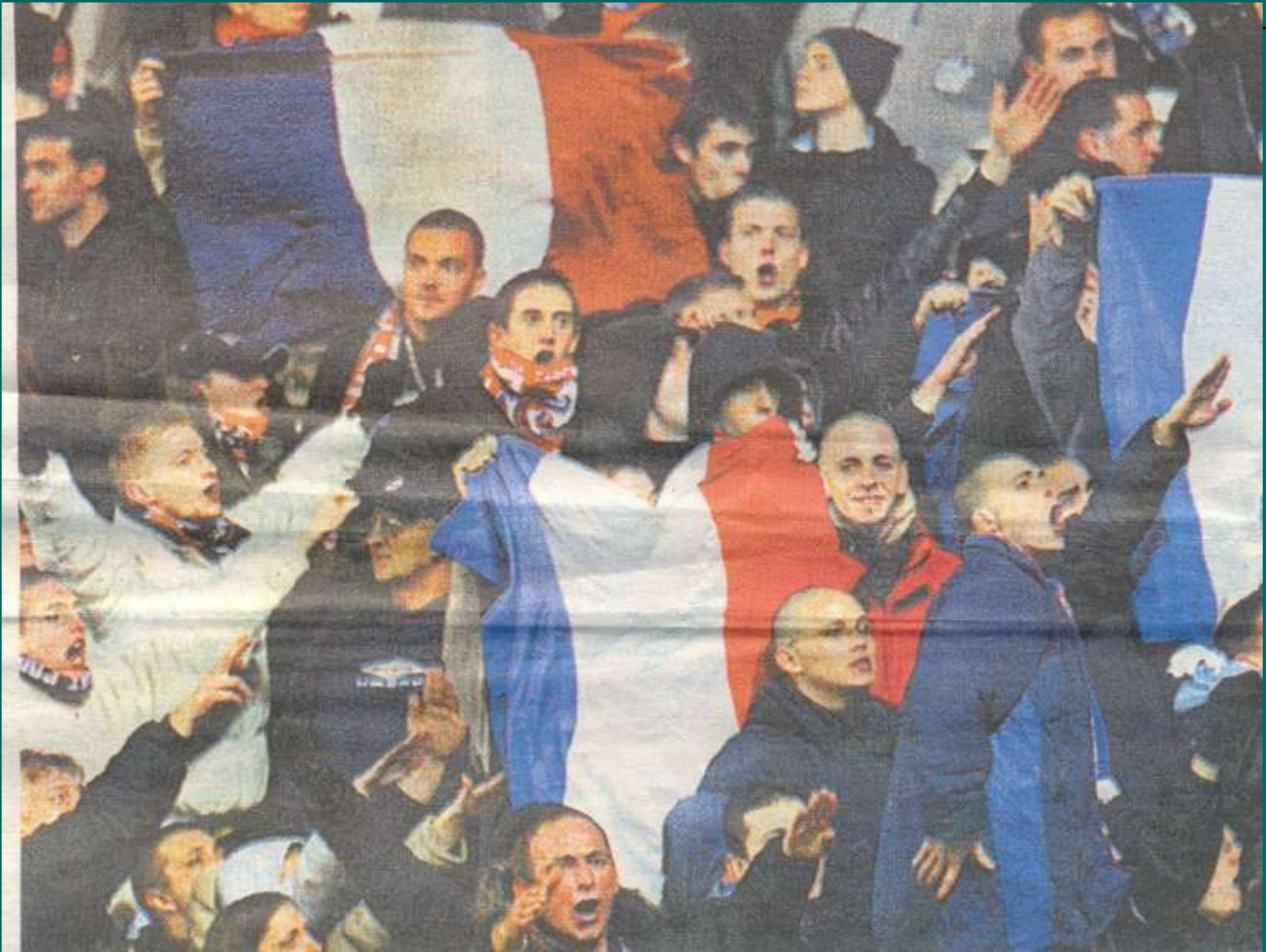
Οι διακρίσεις εις βάρος ποδοσφαιριστών περνούν τα σύνορα της Ευρώπης

Στο 55ο λεπτό της αναμέτρησης Βερόνα-Μπρέσια, ο **Μάριο Μπαλοτέλι** σταμάτησε να αγωνίζεται, κλώτσησε την μπάλα στην εξέδρα και αποχώρησε από τον αγωνιστικό χώρο λόγω ρατσιστικών λεκτικών επιθέσεων από τους οπαδούς των γηπεδούχων -

<https://www.youtube.com/watch?v=WvD--RLOPH4>

Οι «Νεοναζί» στα ευρωπαϊκά γήπεδα...

Τι έπρεπε να κάνει η τηλεόραση για να περιοριστεί η βία;

- Να **προβάλλει και να επιδοκιμάζει** ενέργειες αθλητών που διακρίνονται για το ήθος τους
- Να **καταδικάζει** την όποια **αντιαθλητική** συμπεριφορά
- Να **μη δραματοποιεί** και να μη τονίζει **πράξεις βίας** που ενισχύουν το φανατισμό και μετατρέπουν τους φιλάθλους σε τυφλούς οπαδούς
- Να προβάλλει όλα τα σπορ (ανδρικά και γυναικεία)

Τι πρέπει να διδάσκουμε στους μαθητές στα πλαίσια της Φ.Α.

- Η **αντιαθλητική** συμπεριφορά πρέπει να **αποθαρρύνεται**
- Να **μη δίνεται έμφαση στη νίκη** αλλά στην **προσωπική βελτίωση** και **ψυχαγωγία**
- Να τονίζουμε ότι **η επιθετικότητα μειώνει την απόδοση των αθλητών**.
Ολιγόλεπτη αποβολή βίαιου παίκτη.
- Οι μαθητές/τριες πρέπει να διδάσκονται ότι **η επιθετικότητα κατά τη διάρκεια ενός αγώνα αποτελεί λάθος**, όπως άλλωστε αποτελεί λάθος και στην καθημερινή ζωή.